

डोक्यावर झाडू, मनात माणुसकी

अमरावती जवळच्या एका छोट्याशा खेड्यात डेबू नावाचा मुलगा जन्माला आला. घरात गरीबी होती, पण आई-वडिलांच्या संस्कारांतून त्याच्या मनात एकच बीज रोवले गेले—माणूस माणसाशी माणुसकीने वागला पाहिजे.

डेबू लहानपणापासूनच वेगळा होता. जत्रा, यात्रांना तो देवाच्या मूर्तीपेक्षा आजूबाजूचा अस्वच्छपणा अधिक पाहायचा. लोक देवपूजा करत असताना डेबू मात्र हातात झाडू घेऊन परिसर साफ करायचा. लोक हसत, चिडत, पण डेबू थांबत नसे.

मोठा झाल्यावर तो गाडगे महाराज म्हणून ओळखला जाऊ लागला. डोक्यावर फाटकी टोपी, अंगावर साधे कपडे आणि हातात झाडू—हेच त्याचे वैभव होते. तो म्हणायचा, “देव मंदिरात नाही, तो माणसात आहे. स्वच्छता, शिक्षण आणि सेवा हाच खरा धर्म.”

गाडगे महाराज गावोगाव फिरले. त्यांनी लोकांना अंधश्रद्धेऐवजी विचार करण्याची सवय लावली. मंदिरांपेक्षा धर्मशाळा, शाळा, रुग्णालयांसाठी मदत गोळा केली. त्यांनी कधी स्वतःसाठी काहीच साठवले नाही; जे मिळाले ते समाजासाठी दिले.

एक दिवस एका गावकऱ्याने विचारले,

“महाराज, तुम्हाला काय हवे आहे?”

महाराज हसून म्हणाले,

“मला फक्त माणूस माणसाला ओळखताना दिसायला हवा.”

आजही गाडगे महाराजांचा झाडू आपल्याला शिकवतो—

स्वच्छतेची, सेवाभावाची आणि समतेची वाट.